

2.

A NAGYATÁDI
ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT
K Ö Z S É G I
POLGÁRI FIÚISKOLA

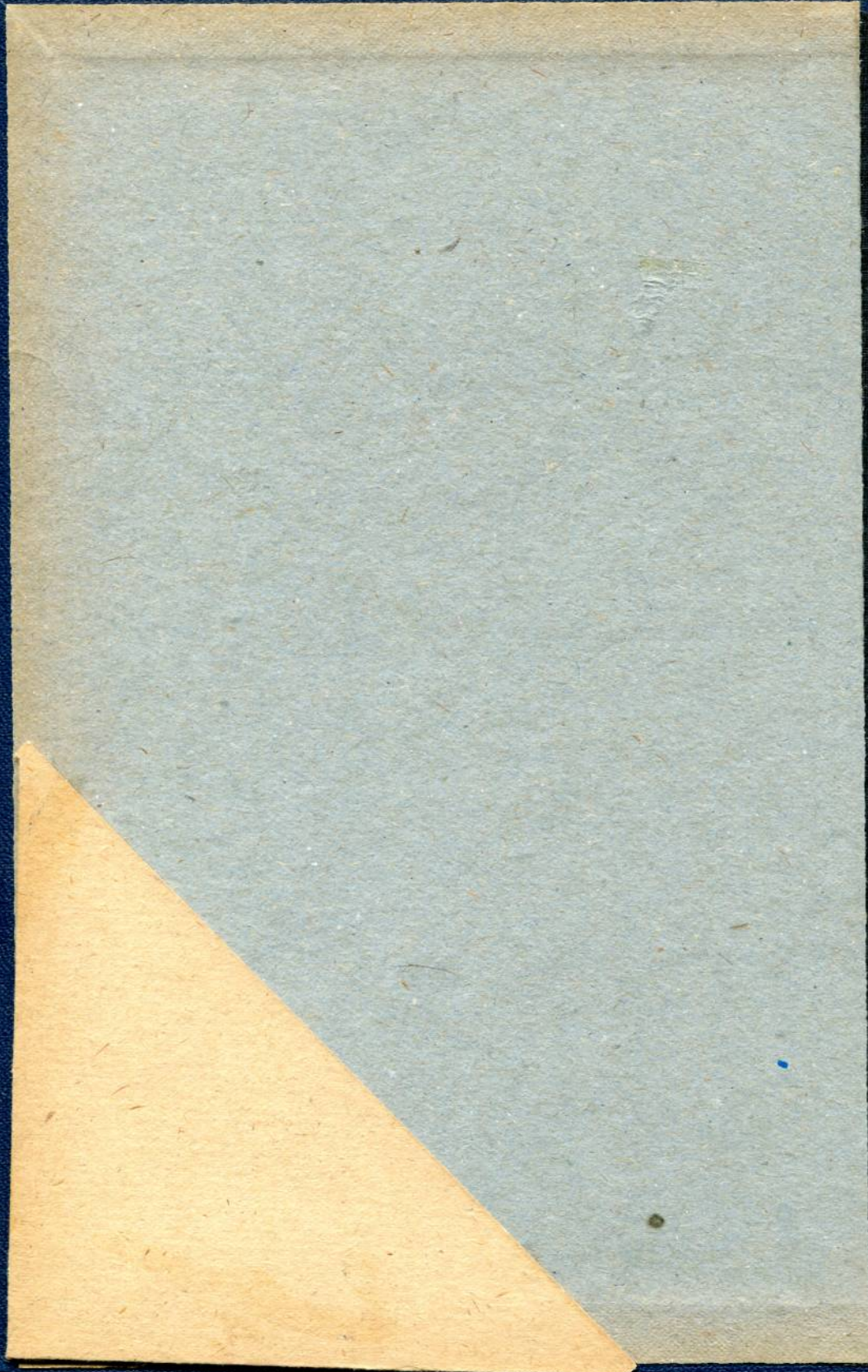
É R T E S Í T Ő J E

AZ 1929-30. TANÉVRŐL.

XXVII. ÉVFOLYAM.

KÖZZÉTESZI:
KÁRPÁTI ERNŐ
IGAZGATÓ.

56 659

székelyvár

5 6 6 5 9

1987. SEP. 3 01
Állományellenőrzés

2

A NAGYATÁDI
 ÁLLAMILAG SEGÉLYEZETT
 K Ö Z S É G I
 POLGÁRI FIÚISKOLA

É R T E S Í T Ő J E

AZ 1929-30. TANÉVRŐL.

XXVII. ÉVFOLYAM.

KÖZZÉTESZI:
 KÁRPÁTI ERNŐ
 IGAZGATÓ.

A NAGYATÁDI
 ÁLLAMHÁZ SEGÉLYEIN
 KÖZSÉGI
 POLGÁRI FIISKOLA
 ÉRTESÍTŐJE

Városi Könyvtár
 * 56659 *
 Nagyatád

AZ 1929-30. TANÉVRE

XXVII ÉVFOLYAM

KÖZTISZTIS
 KÁRNYATI ERNŐ
 IGAZGATÓ

Tanulmányi kirándulásunk.

A jelen tanév szeptemberében Knapp János kollégám kíséretében a IV. osztállyal 4 napos tanulmányi kirándulást tettünk csonka hazánk nyugati részének megismerése céljából.

Utunk első szakasza az Alsó Zalamelléken vezetett keresztül, ahol jól megfigyelhettük azokat a keskeny, nyílegyenes földhátakat, amelyek ezen táj arculatára nagyon jellemzők. Első állomásunk Szombathely volt. Növendékeink szeme elé innen kezdődőleg egy újszerű világ tárult. Otthon, a környéken tett kirándulások alkalmával csak a falvas településeket ismerhették meg, mert hiszen Somogy löszös és homokos halomvidékén, ahol a földművelés mindenütt akadálytalanul folyhat, nem találunk egyetlen városias települést sem. Viszont a kirándulás folyamán megismert helységek már igazi nyugateurópai típusú városok, melyeket a múltban várral, kőfalakkal védelmeztek. A nyugati hegyek lábánál keletkeztek, folyónylásokban.

Szombathelyen Plauder János helybeli polg. isk. tanár úr szakavatott kalauzolása mellett körsétát tettünk a városban. Láttuk a nagyvárosi élet lüktető elevenségét, ahol mindenki siet, villamosok, személy- és teherautók rohannak, mert az idő pénz. A rohamosan fejlődő város középpontja a Szechenyi-tér. Itt megtekintettük az olasz klasszicizáló stílusban épült, gyönyörű kéttornyú székesegyházat, benne Dorfmeister Szent István oltárképét, Ricci Szent Pál megtérését ábrázoló festményét. Az egyik oltáron láttuk üvegkoporsóban Szent Placidus ereklyéjét. E téren áll szobra Szily Jánosnak, a szombathelyi püspökség első püspökének, aki a székesegyházat s a püspöki palotát építtette. Az új modern városrész középpontja a Horváth Boldizsár-tér, a nagy miniszter szobrával. Itt emelkedik a Vasvármegyei Kultúregyesület múzeuma, ahol sok római feliratos követ, őskeresztény szarkofágot és hatalmas néprajzi gyűjteményt láttunk. A városban megnéztük még az újonnan épült kórházat, a Sabaria sporttelepét és a szombathelyi úrasszonyok által rendezett alkalmi kézimunka kiállítását.

Következő állomásunk a Civitas Fidelissima, Sopron volt, ahol a kulturszépségek, a régi és új történelmi emlékek feledhetetlen élményként vésődtek növendékeink lelkébe. A népszavazás helyszíni ismertetése és azon helyek felkeresése, ahol derék soproni és sopronkörnyéki ifjaink vitéz magatar-

tása lehetővé tette Sopron megtartását, erőt és biztatást eredményeztek a mi fiainkban is a magyar jövő küzdelmeihez.

A fáradtságos vezetés munkáját Csaplovits József, Gábor Géza dr. és Polák Imre soproni leányliceumi tanár urak vállalták magukra, akiknek gazdag helyismerete Sopron legfőbbkételetesebb megismerését tette lehetővé. Megérkezésünk után a várost környező hegyes vidékre rándultunk ki. Gyönyörű gondozott utak vezetnek a lövereknek nevezett gyümölcsösök és gesztenyések felé. Majd tölgyesek következnek, a távolabbi magaslatokon fenyveseket láttunk. A flóra vertikális elterjedését tanulmányoztuk. A 398 m magas Károlymagaslat felé tartottunk, ahol kilátó van. Innen lehetett legjobban észlelni Sopron geográfiai helyzetét. Áttekinthettük a Fertőre nyíló völgykaréj egész déli szögletét, a síkság és hegyvidék érintkező vonalát, ahol a város keletkezett. Nagyon energikus földrajzi fekvés. Kivételesen messze betekintheztünk a Fertő hatalmas víztükrére, mert akkortájt égett le a tavat borító nádas jókora része. A szubalpi éghajlat hamarosan ráparancsolta növényvilágunkra a felöltöket. Heves szél fúj az Osztrák Alpok felől. Ezt tapasztaltuk Kőszegen is. Bizony a mi somogyi éghajlatunk ugyancsak enyhébb. A kilátótól a „Deákkuti vármegye“ felé vitt útunk, s mi is elénekeltünk néhány somogyi nótát ott, ahova valamikor a német Sopron magyar diákjai jártak énekelni.

Fáradtan, de jó kedvvel tértünk vissza a városba, ahol a Katolikus Körben kaptunk mintaszerű ellátást, majd hálókahelyünkre igyekeztünk, az iparostanonciskolában berendezett pompás diákszállóba, ahol Egresits János igazgató úr fogadott szívesen bennünket.

A következő napot a város megtekintésének szenteltük. Elsőnek a várkerület belső részét néztük meg. Itt áll a hírségkapus őrtorony, melynek csodálatos renaissance erkélyéről pompás kilátás nyílt. A városháza ablakaiban kicsiny, nemzetiszínű plakátok „Magyarok maradunk“ felirással hirdetői az 1921. évi népszavazásnak. A tér közepén áll a Szentháromság-szobor, a barokk szobrászatnak olyan művészi alkotása, amelyhez fogható kevés van hazánkban. Bent voltunk a Stornó-palotában, végigszemléltük a renaissance-kor művészi izlésű ötvösmunkáit, bútorait, festményeit. Ebben a palotában lakott Mátyás király Bécs elleni hadjáratai idején. A ház falán emléktábla jelöli meg ezt az eseményt. Következett a bencések gót templomának megtekintése. Itt láttuk azt a szószéket, amelyről egykor Kapisztrán János prédikált. Bejártuk a várárok szélét. Itt-ott még lehet látni a régi várfal romjait. A belső szélén keskeny, emeletes, egyablakos üzletházak, melyek a régi sátorok helyén épültek. Végigjártuk a régi utcákat. Csupa barokk-rokokó ház. Gyönyörű kapubejáratok, belül loggiák. Átjáróházak tömege. Néhol

befedetlen árok mentén valóságos velencei részletek. Felejthetetlen látvány.

Megnéztük Sopron tudományos és művészeti életének egyik középpontját a Kaszinót, melynek hatalmas termei, könyvtára, berendezése bámulatba ejtik az idegent. Közéleben emléktábla jelöli meg azt az útszakaszt, ahol egykor Petőfi Sándor állt őrt, ugyancsak emléktábla hirdeti az egyik ház falán azt, hogy IV. Károly király boldog gyermekkorának egy részét ott töltötte.

Nagyon értékes tanulságot nyújtott a soproni múzeum megtekintése. Dötschacher Lajos múzeumi gondnok úr mintegy három órán keresztül ismertette a múzeum értékeit, szakszerű magyarázattal mutatott be minden fontosabb látnivalót. Érdekes képet nyújtott a Szent Mihály templomból és a régi evangélikus temetőből származó XVI—XVIII. századbeli sirkőtömeg, mely a kertben van elhelyezve. Régiségtárában gazdagon gyűjtötték be a purgstalli és a Bécsi domb prehisztórikus és keltakori leleteit. A képtárban soproni művészek festményein kívül eredeti Munkácsi és Lotz képet is láttunk. Nagyon értékes az etnográfiai gyűjtemény. Megyei magyar, német és horvát parasztszobák, soproni polgári szoba, soproni műhelyek teljes berendezéssel láthatók.

A múzeum egyik legnagyobb értéke egy áldozati oltár, amelyből még egy példányt ismer a világ a stockholmi múzeumban. A népvándorlás korában kerülhetett az északi tájakra, jelezvén azt, hogy már akkor is érzéke volt az embernek a régiségek iránt.

Végül megtekintettük a Bányászati és Erdészeti Főiskolát, ahol Kreszló László főiskolai tanársegéd úr bemutatta a főiskola botanikus kertjét, villanytelepét és bányamodelljét.

Este Kőszegre utaztunk. Itt Nährer Mátyás felügyelő igazgató úr várt bennünket kitünő szállással, gondoskodott elsőrendű ellátásról, összeállította a város megtekintésének programját. Pavetits Ede polg. isk. tanár úr rendkívüli szívélyességgel és gondos körültekintéssel mutatta be a történelmi emlékekben szintén gazdag városka látnivalóit.

Először a belső várost tekintettük meg. Ennek magja a Gyöngyös völgyének tágulásánál, a jobbparti lankás területen épült vár. Tanulmányoztuk a belső és a külső várat, a régi bástyákat, a védőtornyokat és a löportornyot. Körülötte épült a Belváros, melynek határa az u. n. Várkör, mely a hajdani sáncárok helyét jelzi. Megnéztük a 2 régi templomot. A bencések templomában van Jurisich Miklós gyermekeinek síremléke. A városházán Dr. Fuchs Endre városi főjegyző úr mutatott sok érdekességet. Láttuk a titkos levéltár négykulcsos ládáját, a polgármesteri és városkapitányi hatalom jelvényeit: egy régi buzogányt és kardot. Ezekkel

iktatják be a két főtisztviselőt ma is hivatalukba. Mutatott levelet eredeti Zrinyi aláírással. Kőszegnek t. i. híres löportára volt, ide járt Zrinyi Miklós vásárolni. Nagyon érdekes a „Szöllőjvések könyve“. A múltban a lakosság még intenzívebben foglalkozott bortermeléssel. Az adókivetés alapja a szőlő volt. Ezért minden évben Szent György-napján és ősszel szüret előtt a művelési terület 2 pontjáról szőlőveszszőt hoztak, s azt e könyvbe belerajzolták. A könyv kb. 200 éves, s a város tradícióból tovább vezet.

Délelőtt 10 óraker Jézus Szent Szive-templomában, Kőszeg új csúcsives templomában ünnepélyes, zenés szentmisét hallgattunk, majd folytattuk sétánkat. Feltűnnek Kőszeg sarkos kiszögellésű házai, pl. a Rajnis-utcában, rajtuk érdekes kukucskáló, u. n. kandi ablak. Állítólag városvédelmi szempontból épültek így, bár valószínűtlen, mert a kiszögellések a belső városrész felé néznek. Általában a város sajátosságos keveréke a régi és modern korok építészetének. Feltűnik az idegen előtt, hogy az utcák bejárójánál egy-egy hosszú pózna van, egyik-másik tetején fenyőgallyakból készült csokor. Ez jelzi, hogy az illető utcában van olyan ház, ahol a gazda sajáttermésű borát méri. (A házat is csokros pózna jelzi). Egyszerre 10 ilyen vándorkocsmát, vagy ahogyan az odavaló német gazda hívja, Buschenschankot engedélyez a városi tanács. Sopronban is láttunk ilyeneket. A két város kiváltsága ez, melyből a civisek nem engednek, pedig gazdaságilag nagyon is káros. Végül megnéztük a polgári fiúiskolát és a tanítóképzőt. Ott Nahrer Mátyás felügyelő igazgató úr mutatta be a szertárakat és a növények munkáit, emitt Zoltán Géza igazgató úr. A képzőben különösen a viváriumok kötötték le tanulóink figyelmét. A két intézetben tett látogatás különösen földrajzpedagógiai szempontból járt komoly tanulságokkal, s azok közül többet már az idén iskolánknál is értékesítettünk.

Délután kirándultunk a kristályos palákból épült Kőszegi-hegyek régi tömegeire. A Királyvölgyön át az Óház felé tartottunk. Az alacsonyabb részekben szántóföldek széles csíkjai huzódnak, a lankákon szőlőművelés folyik, a meredek hegyoldalakat és fennsíkokat gesztenyések borítják. Valamikor óriási gesztenyések lehettek itt. A Királyvölgyben, láttunk olyan hatalmas fát, melynek kerülete 10 m. A korát 800 esztendőre becsülik. Későbbben azonban ezeket a gesztenyéseket mindinkább irtották, helyüket foglalta el a másik kulturnövény, a szőlő, mely a gesztenyések talaját igen kedveli.

Az Óház volt a tulajdonképeni kőszegi felső vár, annak a vársornak egyik tagja, melynek feladata volt a németiség visszaszorítása az Árpádkorban. Sajnos a többi közelben lévő vár: Borostyánkő, Léka, Rohonc már nem a mienk.

Bejártuk a Hétforrás vidékét, a Kálvária-hegyét, melyen gyönyörű barokk templom épült. Letekintettünk Kőszeg várára arról a helyről, amelyről 1532-ben a török vezérkar nézte tehetetlenül a vár ostromát. Láttuk a tipikus Rófi-völgyet, majd visszatértünk a városba.

Másnap tovább indultunk a királynék városa, Veszprém felé. A szép Kemenesalján rohant vonatunk. Celldömölkön volt annyi időnk, hogy megnézhattuk a kegytemplomot. A községben épen ártézi kutat fúrtak, ott a kútmester ismertette a fúrókészüléket, s bemutatta az eddig megfúrt rétegek geológiai szelvényét.

Csakhamar feltűntek a Ság és Somlyó az alföldből hirtelen kiemelkedő, kialudt vulkánok, tanuhegyei a levántei korszaknak, midőn a pannon tenger elvonulása után nagy vulkános tevékenység zavarta meg e terület egyhangúságát. Átutaztunk a Bakony vadregényes hegyvidékén, s Veszprémbe értünk. Itt Sándor János polg. isk. tanár úr gondos vezetése mellett sikerült a város minden fontosabb nevezetességét megtekintenünk, annak ellenére, hogy a rendelkezésünkre álló délután igen rövid volt. A város igen sziklás talajon épült. Végigmentünk a Séd festői völgye mentén. Hatalmas dolomitsziklák emelkednek itt. A Szent Benedek-hegyet körül folyja a Séd. Alatta a Szent Katalin-templom és a domonkos apácakolostor csekély romjait láttuk, ahol egykor IV. Béla leánya, Margit nevelkedett. Megnéztük a barokk stílusban épült püspöki palotát a XII. századból való Gizella-kápolnával, a székesegyházat és a ferencesek templomát. Nagyon tanulságos volt a múzeumban tett látogatás is. Itt láttuk a baláczai római villából származó fal-festménytöredékeket, padlómozaikokat, őskori és római korú bronzokat, köztük egy igen szép Lares-szobrot, a herendi porcellángyár termékeit, a megye gazdag ásvány-, kőzet-, és kőületgyűjteményét.

Veszprém volt tanulmányi kirándulásuk végső pontja. Az út minden tekintetben a legsikeresebbnek mondható. A szerzett gazdag tapasztalatokat évközben az egyes tárgyak keretében értékesítettük. Ezt az értéket elsősorban azoknak a kedves kartársaknak köszönhetjük, akik fáradságot nem sajnálva, mind a négy városban annyi figyelemmel, szíves-séggel, szeretettel láttak el bennünket, amennyi valóban szerénységünk keretét túlméretezte. Fogadják szeretetteljes fáradozásukért ezúton is a leghálásabb köszönetünket.

Burics László.

Az 1929-30. tanév története.

Polgári fiúiskolánk az elmúlt tanévvel fennállásának 27. évét töltötte be. A tanév eseményeiről az alábbiakban számolunk be:

Javító-, pót-, felvételi és tantervkülönbözeti vizsgálatok. A javítóvizsgálatokat augusztus hó 31-én tartottuk meg. Javítóvizsgálatra 6 rendes tanuló jelentkezett, akik mindnyájan sikeresen tették le a javítóvizsgálatot. Sikeres tantervkülönbözeti vizsgálatot 1 tanuló tett az I. osztályról.

A magántanulók közül, mivel rendes tanulóknak óhajtottak beiratkozni, a tanév elején 4 magántanuló jelentkezett javítóvizsgálatra. Ezeket a kir. tanfelügyelőség a javítóvizsgálat letétele végett a 940-05/106-1929. VI. sz. vk. min. rendelet alapján a barcsi állami polg. fiúiskolához osztotta be.

Beiratások. A tanulók beírását július hó 1. és 2. napján tartottuk. Beiratkozott az első osztályba 31, a másodikba 19, a harmadikba 29 és a negyedikbe 14, összesen 93 tanuló.

A tanulók létszáma a megelőző évihez képest 4 főnyi emelkedést mutat. Jelentékenyebb emelkedés csak a jövő tanévben várható, amikor a mostani gyenge létszámú IV. osztályt egy népesebb I. osztály fogja felváltani.

A tanév megnyitása. A tanári testület alakuló értekezletét augusztus hó 30-án tartotta meg. A Veni Sancte és a tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 4-én volt, a rendes tanítás pedig szeptember 5-én kezdődött.

Tandíjmentesség. Az iskolaszék ez évben 12 rendes tanulóknak adott egész tandíjmentességet. Az elengedett tandíj kitétt 322 pengőt, vagyis az egész tandíjnak 15 %-át. Tandíjmentességét gyenge tanulmányi előmenetele miatt a II. félévre egy tanuló elveszítette.

Egyes tantárgyak alóli felmentések. A testgyakorlás alól az igazgatóság orvosi bizonyítvány alapján 4 rendes tanulót mentett fel. A magántanulók közül korukra való tekintettel a kézimunka alól 2 tanuló nyert felmentést.

A tanári testület személyi változásai. A tanári testületben ez évben személyi változás nem volt. A hatodik állásra óraadói minőségben az iskolaszék az idén is Katona Géza nyugdíjas tanárt bizta meg.

Tanulmányi ügyek. Az elmúlt tanévben semmiféle zavaró körülmény sem fordult elő, amely megzavarta volna

az iskola munkáját, azért az előirt anyagot a kitűzött időre pontosan elvégeztük.

Az iskola tanító és nevelő munkájának irányítása és egyöntetű vezetése érdekében 1 alakuló, 10 rendes havi, 2 módszeres, 2 ellenőrző, 2 osztályozó és 1 évváró értekezletet tartottunk.

A rendes havi értekezleteken az igazgató, az osztályfőnökök és a szaktanárok számoltak be a tanítás és a nevelés terén szerzett tapasztalataikról és az ezek alapján tett intézkedéseikről, kiterjeszkedvén minden olyan mozzanatra, amely összefüggésben van az iskolai tanítással és neveléssel. Ugyanezen értekezleteken kerültek tárgyalás alá az alábbi tételek: „A német nyelv tanításának módszere” és „A képzőművészeti alkotások szemléltetése a polgári fiúiskolában”. Az előbbinek Knapp János az utóbbinak Sárdinecz Ferenc volt az előadója. Kárpáti Ernő igazgató pedig „Egységes írásmódok a számtan tanításánál” és „A magántanulók magánvizsgálatról való indokolatlan elmaradásának okai és annak orvoslása” címen értekezett.

Módszeres értekezleteinken a jóváhagyott tanmenet-inkben felosztott tananyag módszeres feldolgozásáról azokról a kisebb változtatásokról esett szó, amelyeket az időszerűség vagy az alkalmosságért vont maga után. Ezekben a módszeres értekezleteken Burics László két érdekes és értékes előadást tartott „A kirándulások célja, fontossága és megszervezése”, továbbá „A földrajzi nevek tanítása” címén.

A növendékek vallás-erkölcsi nevelése tekintetében a tanártestület mindenkor felügyelt arra, hogy a tanulók vallásbeli kötelességeiket felekezeti különbség nélkül pontosan teljesítsék. Köszönettel tartozunk hitoktatóinknak, akik ebben az ellenőrző munkában mindig hathatós segítségünkre voltak. A róm. kath. vallású tanulók husvéti lelkigyakorlatait ápr. hó 7., 8. és 9-én tartottuk meg. Az egyházi nyilvános ünnepeken, körmeneteken a tanulófjúság mindig testületileg vett részt.

A vallásosságra való nevelés mellett nem felejtkeztünk el a hazafias érzület ápolásáról sem. Az egyes tanítási órákon megragadtunk minden alkalmat, ahol a haza iránti szeretetről és hazafiúi kötelességeink teljesítéséről beszélhattunk tanulóinknak. A vonatkozó miniszteri rendeletek alapján figyelmeztettük és buzdítottuk növendékeinket a köteles takarékosagra, a hazai ipar pártolására, a magyar könyv szeretetére és megbecsülésére. — A takarékosagra való neveléssel kapcsolatban megemlítjük, hogy tanulóink egy részének betétje van a m. kir. postatakarékpénztárban. A betétkönyveket az iskolában őrizzuk és így a tanulók ellenőrzés mellett csak iskolai kirándulások alkalmával vagy iskolaszerek beszerzésére használhatják fel a megtakarított összeget.

Tanulóink magaviselete ellen — kisebb szabálytalanságok leszámításával — kifogás nem volt. Csupán egy tanulókat kellett az iskolából csendesen eltávolítanunk, mert a hiányos szülői felügyelet miatt — a többszöri figyelmeztetés dacára — több órát mulasztott, mint a hetiórák száma.

A tanulmányi eredmény közepesnek mondható. A tanártestület ebben az évben is teljes tudását, minden energiáját belefektette a tanításba, de ez a belefektetett töke nem mindenütt hozta meg a maga kamatját. Legtöbbször nem a tudatlansággal, a meg nem értéssel szemben kell a tanárnak felvennie a harcot, hanem a kötelességérzetnek, a szorgalomnak a mai diákgenerációnál sokszor tapasztalt hiányával, amelyen gyakran hajótörést szenved a legambiciózusabb tanár törekvése is. — De azért a tanuló részére is van mentségünk: mert miért kell annak az anyagiakban és szellemiekben általában gyengébb polgári iskolai tanulóserégnek a tantervi összehasonlítás szerint az I—IV. osztályban 120 hetiórában 49 kötelező tantárgyat előadni akkor, mikor a minden tekintetben tehetségesebb gimnáziumi tanuló 116 heti órában csak 37 tantárgyat — tehát 12 tárggyal kevesebbet tanul.

Szülői értekezleteink iránt ebben az évben a szokottnál nagyobb érdeklődés nyilvánult meg. Az előadóterem mindegyik értekezleten megtelt hallgatósággal. Ebben nagy része volt a tanártestület szorgalmazásának. Az első és a harmadik értekezleten Burics László tartott előadást: „Gyakorlati tanácsok a szülőknek gyermekeik ellenőrzéséről” és „A gyakorlati életre való nevelés” címen. A második értekezleten Knapp János adott elő az átöröklésről. A szülői értekezleteket mindig megbeszélések követték, amikor a szülőket tájékoztattuk gyermekeik szorgalmáról és magaviseletéről.

A szemléltető oktatás szolgálatában álló kulturfilmelőadások közül az idén a következő sorozatok kerültek bemutatásra: 1. Budapest, 2. Testnevelés, 3. Olaszország, 4. Küzdelem a létért, 5. Magyar cserkészek Angliában, 6. Közlekedés hajdan és most, 7. Sven Hedin útja a Gobi-sivatagon keresztül, 8. A len és a kender.

Az egységes magyar gyorsírást rendkívüli tantárgyként ez évben is Burics László tanította heti 2 órában. A 15 jelentkező tanuló közül 7 kezdő a fogalmazási gyorsírást, 5 haladó pedig az írodai gyorsírást tanulta. 3 tanuló időközben elköltözött, illetőleg kimaradt. A haladók a 100 szótagos sebességet érték el.

Tanulmányi kirándulások. Ősszel és tavasszal a természetrajzi, földrajzi és mezőgazdaságtani helyi kirándulásokat mind megtartottuk. A IV. osztály növendékei ebben az évben Háromfa környékére tettek egy egynapos földrajzi kirándulást a topográfiai viszonyok tanulmányozása végett.

A nehéz gazdasági viszonyok okozta hosszú szünet után a jelen tanévben elérkezettnek láttuk az időt, hogy végre egy hosszabb tanulmányi kirándulásra is vigyük tanulóinkat. Így jutott a IV. osztálynak 14 növendéke Burics László és Knapp János tanárok vezetése mellett Nyugatmagyarországra, 4 napos kiránduláson megtekintvén Szombathely, Sopron, Kőszeg és Veszprém városok nevezetességeit. A kirándulás részleteiről jelen Értesítőnk külön cikkben számol be.

A madarak és fák napját külön az I. és külön a II. osztályban egy-egy tavaszi kirándulás alkalmával tartottuk meg.

Ezzel kapcsolatosan megemlíjtük, hogy növendékeink átértvén a fásítás nagy gyakorlati jelentőségét, a tanév folyamán összesen és tavasszal összesen 692 darab facsemetét ültettek el eddig még be nem fásított területeken.

Iskolai ünnepélyek. A hazafias érzésre való nevelés szolgálatában álló iskolai ünnepélyeket ez évben is megtartottuk. Így megünnepeltük október 6-át, március 15-ét. Május 10-én pedig Szent Imre-ünnepélyt tartottunk, melyen Kovács K. Kalliszt róm. kath. hitoktató ur buzdította beszédében a növendékeket az ifjúság védőszentjének követésére.

A tanítási órák keretében megemlékeztünk október 31-én a takarékosági napról, december 10-én a limanovai hősekről, május 1-én Andersen dán meseirőről és május 18-án a magyar könyvnapról. Május utolsó vasárnapján pedig résztvettünk a világháború hőseinek emlékére rendezett nyilvános ünnepségen.

Egészségi állapot. Az év folyamán úgy a tanártestület, mint a tanulók egészségi állapota kifogástalan volt. Egy tanulóink azonban lábtörés, egy tanulóink pedig hozzátartozóinak súlyosabb fertőző betegsége miatt volt kénytelen hosszabb ideig mulasztani.

Dr. Surányi Márton községi orvos kétszer tartott iskolánkban szemvizsgálatot: szeptember 19-én és április 4-én. Május 1-én ugyancsak ő oltotta be az újraoltandókat.

Hivatalos iskolalátogatás. Ebben tanévben iskolánknál hivatalos iskolalátogatás nem volt.

A tanulók segélyezése. Adományok. Szegénysorsú tanulóinknak tankönyvekkel való segélyezésére a tanév elején az alábbi kegyes adományokat kaptuk: a Keresztény Nőegylet elnökségétől 15 pengőt, a Szentferencrendi Zárdafőnökségtől 5 pengőt, az Iparosok Társaskörének elnökségétől 15 pengőt és a Köztisztviselők Társaskörének elnökségétől 20 pengőt. Részt ezen összegekből, részint az Ifjúsági Segélyzőegylet vagyónából 51 tanulót tudtunk részbeni könyvsegélyben részesíteni, egy tanulóknak pedig a beiratási díját, 19 pengőt is ebből fedeztük. Benyák János könyvkereskedő pedig 100 darab rajzlapot, 3 tucat ceruzát és törlőgummit küldött a szegény tanulók részére.

Szorgalmas és jóviseletű tanulóink tanévvégi megjutalmazására a Néptakarékpénztár igazgatóságától 4 db, egyenkint 5 pengőről szóló takarékbetétkönyvet, a Nagyatádi Takarékpénztár igazgatóságától 20 pengőt és a Járási Takarékpénztár igazgatóságától 15 pengőt kaptunk. A 35 pengőért jutalomkönyveket vásároltunk az arra érdemesebb tanulók részére, a 4 darab ötpengős betétkönyvet pedig az arra legérdemesebb tanulók között osztottuk ki. A kegyes adományokért ez alkalommal is őszinte köszönetünket fejezzük ki a jószívű adakozóknak.

Magánvizsgálatok. A decemberi határidőre 6 és a júniusi határidőre 9 magántanuló kért és kapott magánvizsgálati engedélyt. Ezek közül magánvizsgálatot tett decemberben 3 és a tanév végén 7 tanuló. A decemberi magánvizsgálaton az igazgató, a júniusin pedig Nahrer Mátyás polg. isk. felügyelő elnökölt.

A tanév befejezése. A rendes tanítás június 14-én ért véget. Az összefoglaló ismétléseket június 16-tól 23-ig tartottuk meg. Az írásbeli magánvizsgálatok június 20—21-én, a szóbeli vizsgálatok pedig 24. és 25-én voltak. A Te Deum és a tanév ünnepélyes bezárása június 29-én történt, mely után kiosztottuk az évvégi bizonyítványokat és a jutalmakat.

Jutalmazás. Szorgalmuk-és jó magviseletükért az évvégő ünnepélyen a tanártestület a következő tanulókat részesítette jutalomban :

a Néptakarékpénztár 5—5 pengőről szóló 4 darab betétkönyvét Plasinka Mihály I., Hatos János II., Kisgyura János III. és Kovács Vilmos IV. oszt. tanulóknak ítélte oda ;

könyvjutalomban részesültek : Horváth Jenő, Molnár Zoltán I., Braun Sándor, Sárdinecz Ferenc II., és Jakab László, Tengerdi Gyula III. oszt. tanulók.

Önképzőköri munkásságukért könyvjutalmat kaptak : Csertán János III., Kovács Vilmos, Kovács Rezső és Labanc Imre IV. oszt. tanulók.

Jelentés az önképzőkör 1929-30. évi működéséről.

„Arany János“ önképzőkörünk szeptember hó 28-án tartott alakuló ülésével kezdette meg f. tanévi munkásságát. A III—IV. osztály tanulói nagy kedvvel és lelkesedéssel vették ki részüket az önként vállalt munkából, állandóan nagy

számban jelentkeztek szavalásra, felolvasásra, szabad előadásra, vagy az előadottak megbírálására. A folytonos gyakorlás, a hibák állandó javítása, a helyes kiejtés szemléltetése hozzásegítik ifjainkat az értelmes-, szép-, sőt akárhányszor a gyönyörködtető előadáshoz, és hogy ily irányban munkánk eredményes volt, azt úgy az iskolai, mint a község által rendezett hazafias ünnepélyeken közreműködő tanulóink szavaló művészete valóban bizonyította is. Egyik-másik növendékünk előadása igaz gyönyörűséget váltott ki a hallgatóságból. Két-három hetenként tartott gyűléseinken minden köri tag becsületesen munkálkodott, mégis kiemelkedtek az átlagból: Kovács Rezső, Kovács Vilmos és Labancz Imre IV. és Csertán János III. oszt. tanulók, akik az egész éven éven át tartó példás szorgalmuk- és lelkes tevékenységükért dicséretben és könyvjutalomban részesültek.

A szeptemberi alakuló ülésen választotta meg a kör tisztikarát és pedig: titkárnak Zsille Károly IV. oszt., jegyőkül Hikman Lajos és Kovács Vilmos IV. oszt., könyvtárosokul Gusztics János és Kovács Rezső IV. oszt. tanulókat, akik valamennyien példás buzgalommal töltötték be tisztségüket, és tanuló társaik előlegezett bizalmára érdemeseknek bizonyultak.

Az önképzőkör f. tanévi bevétele 21 pengő 50 fillér volt, ebből jutalmazásra fordítottunk 11.50 pengőt, míg a fennmaradó összeget az önképzőköri alaphoz csatoltuk.

Katona Géza

tanárelnök.

Jelentés a 155. sz. N.Á.P. cserkészcsapat 1929-30. tanévi működéséről.

Cserkészcsapatunk a múlt tanévben is törhetetlen akaraterevével haladt a tíz cserkész törvény által megjelölt úton. Minden eszközt és alkalmat felhasználtunk arra, hogy fiainkban kialakítsuk a cserkész-ideált, s noha sok akadályt kellett leküzdenünk, örömmel állapíthatjuk meg, hogy munkánk nem volt eredménytelen, s cserkészcsapatunk a csonkaország reménykeltő ifjusági erőállomásai közül nem a legutolsó.

Az elért eredményekért első sorban Istennek adunk hálát, de köszönetet mondunk a cserkészszülőknek, a megértő támogatóinknak s végül a fiúknak, akik mindíg szívesen fogadták tanácsainkat s örömmel teljesítették parancsainkat.

De köszönet illeti a csapat tisztikarát is, mert elsősorban ők áldoztak a csapatnak legtöbbit: erőt, időt s nem ritkán pénzt is.

E helyről is szeretettel köszöntjük a leventék községi és járási vezetőségét, mert részükről is mindig a legnagyobb figyelmet és jóakaratot élveztük.

Az év fontosabb eseményei a következők:

Parancsnok és Benyák Jenő csapattiszt vezetésével 14 cserkész vett részt a Fonyód mellett rendezett vármegyei táborban. A tábor felejthetetlen emlékű s ennek oka a táborhely kiválóságában (Üszögi-erdő) Schippert Ferenc vármegyei főtitkár, táborparancsnok vezetői rátermettségében s a Szövetség által kölcsönzött pompás sátrakban keresendő. Kiváló volt az élelmezés is s ez Horváth György csurgói parancsnok érdeme. A tábor foglalkozási rendje is mintaszerű volt. Kirándulást rendeztünk Badacsonyba és Tihanyba. A táborzás emlékére a somogyvármegyei I. B.-től díszes emléklapot kaptunk, melyet a cserkészotthonban helyeztünk el. A táborozás költségeihez Wolff Ottomár gyárigazgató 100 P és P. Gulyás Gellért 20 P-vel járult hozzá.

Csapatunk Szent István napján, a revíziós napon s a Kormányzó Úr névnapján kivonulást rendezett. Közreműködünk a helybeli kiseddóvó előadásán s a Keresztény Nőegylet jubileumi ünnepségén. Kiscserkészeink karácsonyi ünnepélyt rendeztek. Március 1-én Horthy-emlékünnepélyt tartottunk s ez alkalommal díszes emléklapot helyeztünk el a cserkészotthon falán, mely a nap jelentőségét méltóan örökíti meg.

Csapatunk közreműködött a nagyatádi concourson, a harangszentelési, feltámadási, úrnapi és első szentáldozási ünnepségeken s a leventék március 14-i táborüzén.

A hősök ünnepélyén az emlékműre koszorút helyeztünk el, melyet Benyák Jánosné volt szíves elkészíteni. Csapatparancsnok résztvett a vármegyei és kerületi cserkészközgyűléseken. A somogyvármegyei I. B. taggá választotta mint a csapat képviselőit, Kárpáti Ernő szervezőtestületi elnököt és P. Gulyás Gellért szentferencendi házfőnököt.

Levente segédoktatói képesítést nyert 2, a megyei örsvezetői táborban kiképzést kapott 3 cserkészünk. A megyei közös otthon részére Jakab László díszes polcot készített. Csapatunkat ez évben csupán Sej kaposvári cserkésztestvér látogatta meg alkalmilag.

A gyakorlati kiképzés érdekében 2 napos, éjszakára is kiterjedő hadijátékot rendeztünk. Ez alkalommal Stréhm Dénes földbirtokos vendégelte meg cserkészeinket. E kirándulással kapcsolatosan tettek fogadalmat cserkészeink.

Létszám 30 kiscserkész, 7 jelölt, 18 újonc, 13 II. és 7 I. oszt cserkész. A tiszték száma 4, vizsgázott 3.

Kapott adományok: Iskolafenntartótól 100 P, Járási Főszolgabíróaságtól 100 P, Szentferencrendi zárdától 25 P, Járási Takarékpénztártól 15 P, Nagyatádi Takarékpénztártól 15 P, Néptakarékpénztártól 10 P.

Knapp János

csapatparancsnok.

Sportkörünk 1929-30. tanévi működése.

A nagyatádi áll. s. községi polgári fiúiskola „Mudin Imre” sportköre a KISOK. VI. kerületének 3. csoportjához tartozik. Igazolási száma 235. Megalakulásának ideje 1926. A rendes tanulók száma 93, a magántanulóké 10. Összesen: 103. A testgyakorlás alól az igazgató 4 tanulót mentett fel, a testnevelési alap fizetése alól senkit. A működő tagok száma 89, kiknek sportköri foglalkozásának heti óraszámja 2. A működő szakosztályok: játék, atlétika, torna és úszás. Az intézetnek alkalmas tornaterme, játéokra alkalmas udvara, külön játszótere nincsen, ezért a Turul S. E. modern sporttelepén gyakorolnak. Úszoda van, 70 tag tud úszni. Téli sport üzésére nincsen mód.

Június hó 5., és 12-én háziversenyt rendeztünk az atlétikából korosztályonként a következő eredménnyel:

I. korosztály:	1. Horváth Géza	I. o.	10 pont,
	2. Bencze Sándor	I. o.	7 pont,
II. korosztály:	1. Tratnyek Pál	III. o.	13 pont,
	2. Pongrácz Jenő	III. o.	10 pont,
III. korosztály:	1. Kovács Vilmos	IV. o.	12 pont,
	2. Cseh Károly	IV. o.	7 pont,
	3. Szabó Gyula	IV. o.	7 pont,

A nyerteseket a KISOK. érmeivel díjaztuk.

A sportkör vagyonának múltévi maradványa	65 P	84 f				
Testnevelési járulékból befolyt	—	—	98 P	88 f		
A Nagyatádi Járási Takarékpénztár adománya	15 P	—	f			
Jelen tanévi összes kiadás	—	—	—	135 P	93 f	
Maradvány	—	—	—	—	43 P	79 f

Sportkörünk jelen tanévben 1 pár ugrómércével, ugróléccel, mérőszalaggal és 3 darab szakkönyvvel gyarapodott.

Burics László

vezető tanár.

Szertárak gyarapodása.

Házi és irodai felszerelés: Nemzeti zászló címerrel, 1 készlet betűsablon, rajztábla, fejes vonalzó, 2 db háromszög-vonalzó.

Német nyelvi szertár: 4 db szemléltető kép (tavasz, nyár, ősz, tél), 30 db német fali olvasótábla (Inhoff István ajándéka).

Történelmi szertár: 4 db történelmi térkép az ókori történelem tanításához, 4 db történelmi szemléltetőkép (rézkarc).

Földrajzi szertár: 2 db gipszmodell a földrajzi alapfogalmak szemléltetéséhez, Budapest felvételi térképe 1:25.000, a Balaton részletes térképe 1:75.000, 29 db részletes térkép (a m. kir. állami térképészeti intézet ajándéka), az Egyesült Államok légelhajzási térképe (ajándék).

Természettudományi szertár: Magyarországi madarak vándorutjai, 6 db állattérkép.

Egészségtani szertár: szétszedhető emberi törzsminta fejjel, papirmaséból, első segélynyújtás, 2 sorozat szemléltető kép a tüdővész elleni küzdelemhez. (Dr. Nagy Árpád ajándéka).

Tanári könyvtár: Földrajzi Társaság Könyvtára 7 kötet, Modern Utazók, Felfedezők Könyvtára 7 kötet, Fülöp Áron munkái I—IV. kötet (a szerző özvegyének ajándéka), Balanyi-Schütz: Szent Imre emlékkönyv, Szőnyi S.: Tanító beszédek, Bene L.: Hazafias ünnepi beszédek, Bene L.: Népies ismeretterjesztő előadások, Szenes Á.: Tréfás számtani feladatok, Deák Gy.: Határidő-napló, Magyarország tisztí cím- és névtára 1929., Tanterv és Utasítás a tanítóképzők számára, Utasítás a gazdasági gyakorlótér kezelésére (VKM-től), Szabályrendelet a rendkívüli tárgyak tanításáról.- Folyóiratok: Természettudományi Közöny 1929., Néptanítók Lapja 1929., Élet és Egészség 1929., Magyar Kultúra 1929., Muzsika 1929. (a VKM. ajándéka), Vasárnapi Könyv 1929. I—II. kötet, Polgári-iskolai Tanár egyesületi Közöny 1929-30., Középiskolai Tanár egyesületi Közöny 1929-30., Ifjúsági Testnevelés 1929-30.

Az ifjúsági könyvtár gyarapodása: 5 kötet ifjúsági könyv, Zászlónk 1929-30., Ifjúság és Élet 1929-30. évfolyam.

Tanártestület.

Sorszám	A tanár neve	Mely tantárgyakat tanította és mely osztályokban ?	Heti órának összege	Hány év óta tanít?
1	Kárpáti Ernő igazgató, a tanári könyvtár, a fizikai és vegytani szertár öre.	Számтан-мértant IV. Vegytant IV. Fizikát III.	9	24
2	Burics László rendes tanár, a I. osztály főnöke, a földrajzi szertár öre, tanártestületi jegyző, az ifj. sportkör vezetője.	Magyar nyelvet I., III. Földrajzot I—IV. Testgyakorlást III.,IV.	23	9
3	Kárpátiné Resli Szidónia rendes tanárnő, a meny-nyiségtnai és a természet-rajzi szertár öre.	Számтан-мértant I-III. Természetrájzot I., II. Történelmet II.	20	25
4	Katona Géza óraadó tanár, a III. osztály főnöke, a történelmi szertár és az ifj. könyvtár öre, az ifj. önképzőkör tanárelnöke.	Magyar nyelvet II. IV. Német nyelvet II. Történelmet III.,IV.	16	16
5	Knapp János rendes tanár, a IV. osztály főnöke, az ifj. énekkar vezetője, a cserkészcsapat parancsnoka.	Német nyelvet I.III.IV. Égészsgéтант IV. Éneket I—IV. Testgyakorlást I., II. Karéneket I—IV.	22	9
6	Sárdinecz Ferenc segédtanár, a II. osztály főnöke, a rajz- és a kézi-munkaszertár öre, az ifj. segélyzőkönyvtár kezelője.	Rajzot I—IV. Kézimunkát I—IV. Mezőgazda-ságtant I—IV. Közgazdaságtant IV.	23	22

Hitoktatók :

- P. Kovács K. Kalliszt** szentferencrendi áldozópap, önálló hitoktató, tanította a róm. kath. hittant az I—IV. osztályban, heti 8 órában.
- Kaiser Lajos** nyug. állami elemi iskolai igazgató-tanító, tanította az ág. ev. és a ref. hittant az I—IV. osztályban, heti 4 órában.
- Weiszné, Berkovits René** izr. elemi iskolai tanítónő, tanította az izr. hittant a I. osztályban, heti 2 órában.

Iskolaszolga : Márkovics Mihály.

A tanulók névsora.

I. osztály.

Osztályfőnök: Burics László.

Bagyari Gyula jó,	Illés Imre elégséges,
Bencze Gyula elégséges,	Kis Imre jó,
Bodor Pál jó,	Kuthy Jenő elégséges,
Borbás János jó,	20 Kutnyák Ferenc elégséges,
5 Büki László német, számt.-mérten,	Magyar Lajos jó,
Cseh Béla elégséges,	Molnár Zoltán jeles,
Cserti József jó,	Nagy József ismétel,
Farkas Nándor elégséges,	Plasinka Mihály jó,
Filep Sándor elégséges,	25 Rozman Imre elégséges,
10 Fülöp Ferenc elégséges,	Somogyvári József jó,
Gibizer Ferenc jó,	Tibold Mihály kimaradt,
Gombos István elégséges,	Vincze Mátyás német,
Gundy László elégséges.	Wlassits Jenő kimaradt,
Horváth Géza elégséges,	30 Zsebe Ferenc jó,
15 Horváth István elégséges,	Zsibrek Jenő számt.-mérten nő-
Horváth Jenő jeles,	vénytan-állattan).

II. osztály.

Osztályfőnök: Sárdinecz Ferenc

Bienenfeld Árpád számt.-mérten,	Nagy Géza jó,
Borbás József jó,	Sárdinecz Ferenc jeles,
Braun Sándor jó	Sárdinecz János német, számtan-
Gábor István elégséges,	Szollár Lajos elégséges, mérten,
5 Hatos János jeles,	15 Szulimán Géza német, számtan-
Hári Ernő ismétel,	Tengerdi László jó, mérten,
Hujber István elégséges,	Tóth József jó,
Kalota Géza magyar, német,	Vinkovits János ismétel,
Kozma Ferenc elégséges,	Wolf Ferenc elégséges.
10 Krivarics Ferenc számtan-mérten,	

Magyarázat.

A tanulók neve után bevezetett megjegyzések értelmezése :

- 1). A „jeles, jó, elégséges“ az általános eredményt tünteti fel.
- 2). A tantárgyak (pl. magyar, német, számtan-mérten) kitétele azt jelenti, hogy a tanuló ezen tantárgyakból javítóvizsgálatra bocsáttatik.
- 3). Az „ismétel“ kifejezés a tanulót osztályismétlésre utasítja.
- 4). A magaviseleti érdemjegyek közül a miniszteri rendelet szerint csak a „tűrhető“ és a „rossz“ érdemjegyek közöltetnek.

III. osztály.

Osztályfőnök : Katona Géza.

Bognár János elégséges,	Kövári Gyula elégséges,
Buzási József elégséges,	Léden Gyula elégséges,
Csertán János elégséges,	Páva József elégséges,
Csordás György jó,	Péntek István elégséges,
5 Gábor Imre elégséges,	20 Pongrácz Jenő jó,
Gorena János jó,	Rácz Antal elégséges,
Gráczi Ferenc elégséges,	Reiber László német, történet,
Hanzel Béla elégséges,	Somogyi Ferenc elégséges,
Horváth József elégséges,	Szári István elégséges,
10 Jakab László jó,	25 Tengerdi Gyula jó,
József Ferenc német,	Tokai Gyula elégséges,
Kemsei Gáspár elégséges,	Tratnyek Pál tört., szám.-mért.,
Keszi István elégséges,	Vida Károly elégséges,
Kisgyura István jó,	Wlassits Gyula kimaradt.
15 Kovács Károly jó,	

IV. osztály.

Osztályfőnök : Knapp János.

Balog József elégséges.	Kovács Rezső jó,
Császár József jó,	Kovács Vilmos jeles,
Cseh Károly elégséges,	10 Köves János elégséges,
Farkas Béla német,	Labanc Imre ismétél,
5 Gusztics János jó,	Szabó Gyula elégséges,
Hikman Lajos elégséges,	Valcsics László magyar, német,
Kohlmann János elégséges,	Zsille Károly jó.

Magántanulók.

I. osztály.

Bokor Béla elégséges,
Fröhlich József elégséges,
Polán Ferenc elégséges,

IV. osztály.

Csernai János történelem,

Dénes István ism. ismétél,
Eichinger János ismétél,
Giczi Ferenc ism. elégséges,
Horváth László számtan-mértan,
Molnár Gyula ismétél,
Reiber János elégséges.

A vizsgálaton nem jelentek meg: Dobandi Ferenc I., Szlavicsek Ferenc II., Kovács István III., Vavrina Ernő III. és Herbai István IV. oszt. magántanulók.

B). A tanulók statisztikai adatai.

O s z t á l y	Az osztályvizsgálatot tett tanulók		Előmenetel		Magaviselet		Mulasztások			Megbete-gedések		Mágnó-vások		Tandij											
	összes száma	közül ismétlő volt más iskolából jött	jeles előegészes	általános	1	2	több	példás	jó	tűrhető	rossz	egy órát sem	csak igazoltan	igazolatlanul	igazolatlanul	könnyű	nem fertőző	fertőző	igazgatói	tanárkari	egészen megfizette	részben	egészen	Tandij-mentés	
Nyilvános	I	3	2	10	13	1	2	1	23	6	-	6	22	1	1043	5	48	1	2	-	-	24	1	4	
	II	19	-	2	5	5	1	4	2	17	2	-	9	1	302	5	20	-	-	-	-	15	-	4	
	III	28	-	2	7	18	1	2	-	27	1	-	4	23	1	750	1	65	3	-	-	25	-	3	
	IV	14	-	1	4	6	1	1	1	13	1	-	3	11	-	324	-	32	-	-	-	14	-	-	
	össz.	90	3	5	26	42	4	9	4	80	10	-	22	65	3	2419	11	103	4	2	-	-	78	1	11
Magán	I	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	
	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	III	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
	IV	7	2	-	2	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7	
	össz.	10	2	-	5	2	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	-

C). A nyilvános tanulók előmenetele az egyes tantárgyakban.

O s z t á l y	I.				II.				III.				IV.				Összesen									
	A tanulók száma				19				28				14				90									
T a n t á r g y	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve	jéles	jó	elégséges	elégtelen	felmentve						
	Hittan	4	14	11	-	-	7	3	9	-	-	1	14	13	-	-	3	5	6	6	1	-	15	36	39	-
Magyar	3	15	10	1	-	1	5	10	3	-	2	7	19	-	-	1	2	10	10	1	-	7	29	49	5	-
Német	1	11	14	3	-	1	7	6	5	-	-	12	14	2	-	1	4	6	3	-	-	3	34	40	13	-
Történelem	-	-	-	-	-	6	5	8	-	-	-	5	21	2	-	1	3	9	1	1	-	7	13	38	2	-
Földrajz	3	12	13	1	-	5	5	9	-	-	6	8	14	-	-	3	5	5	1	-	-	17	30	41	2	-
Számtan és mértan	4	7	15	3	-	3	4	6	6	-	3	6	18	1	-	-	4	9	9	1	-	10	21	48	11	-
Növénytan és állattan	5	8	15	1	-	7	2	10	-	-	-	-	-	-	-	2	9	3	-	-	-	12	10	25	1	-
Ásványtan és vegytan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	9	3	-	-	-	2	9	3	-	-
Természettan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	13	11	-	-	3	9	2	-	-	-	4	13	11	-	-
Egészségtan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	9	2	-	-	-	3	9	2	-	-
Közgazdaságtan	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	8	3	-	-	-	3	8	3	-	-
Mezőgazdaságtan	3	17	8	1	-	6	6	6	1	-	4	13	11	-	-	1	10	3	-	-	-	14	46	28	2	-
Ének	6	12	11	-	-	8	9	2	-	-	8	17	3	-	-	6	6	2	2	-	-	28	44	18	-	-
Rajz	3	13	13	-	-	3	8	8	-	-	2	10	16	-	-	3	5	6	3	-	-	11	36	43	-	-
Testgyakorlás	10	12	5	-	2	8	9	2	-	-	15	13	2	-	-	5	4	3	-	-	2	36	38	12	-	4
Kézimunka	4	16	9	-	-	5	8	6	-	-	7	14	7	-	-	8	4	2	-	-	-	24	42	24	-	-
Gyorsírás	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-
Összesen :	46	137	124	10	2	60	71	82	15	-	55	132	149	5	-	42	78	69	7	2	2	1203	418	424	36	4

Tudnivalók az 1930—31. tanévre.

Beiratások. A jövő tanévi beiratások június 30-án és július 1.- és 2.- napján délelőtt tartatnak meg.

A javító-, pót-, felvételi és tantervkülönbözeti vizsgálatot tett, valamint a rendes beiratásokról valamilyen elfogadható okból elmaradt tanulókat a szeptember 1. és 2-án délelőtt tartandó pótbeiratásokon irjuk be.

A beiratásnál minden új tanuló szülőjével vagy ezek helyettesével köteles megjelenni s tartozik beszolgáltatni a következő okmányokat: 1. legutolsó iskolai bizonyítványát, 2. születési anyakönyvi kivonatát és 3. újraoltási bizonyítványát.

Az iskola régi növendékei csak iskolai bizonyítványukat hozzák magukkal.

A polgári iskola első osztályába csak 9—11 éves tanulók vehetők fel, 12 évesek csak kivételesen vétetnek fel.

Fizetendő díjak. A beiratásnál beiratási és egyéb mellék díjak címén 11.50 P fizetendő. Az évi tandíj 28 P, mely összeg fél- vagy negyedévi részletekben is fizethető (okt. 15, dec. 15, febr. 15 és ápr. 15-ig).

A közalkalmazottak, hadiözvegyek és hadirokkantak gyermekei legalább elégséges előmenetel és szegénységük igazolása esetén a tandíjnak felét fizetik.

A III—IV. osztály tanulói a fenti díjakon kívül még külön 50 fillér önképzőköri díjat is fizetnek.

Tandíjmentesség. A szegénysorsú tanulók szegénységi bizonyítvány, legalább jó általános osztályzat és jó magaviselet alapján tandíjmentességben részesülhetnek. Az eziránti kérvény beiratáskor az igazgatónál nyújtandó be.

Felmentés. Testi hiba esetén az egyes tantárgyak alóli felmentésre vonatkozólag beiratáskor az igazgató ad felvilágosítást.

Javító-, pót-, felvételi- és tantervkülönbözeti vizsgálatok. Az egy vagy legfeljebb két tantárgyból javítóvizsgálatra utasított rendes tanulók kötelesek iskolai bizonyítványukat kérvény mellőzésével legkésőbb augusztus hó 15-ig az igazgatónál beadni s a tanév elején a javítóvizsgálatra kitűzött napon külön értesítés nélkül pontosan megjelenni. A javítóvizsgálat díjmentes.

Azok a tanulók, akik más intézetből tantervkülönbözeti vizsgálatra akarnak a polgári iskola megfelelő osztályába átlépni, kötelesek felszerelt kérvényüket augusztus hó 15-ig az intézet igazgatóságához tartoznak beküldeni. A tantervkülönbözeti vizsgálat anyagáról az igazgató ad felvilágosítást. A tantervkülönbözeti vizsgálat díja — tekintet nélkül arra, hogy hány tantárgyból, illetőleg osztály anyagából kell a

tanulónak vizsgálatot tenni — minden tanulóra egységesen : 20 pengő.

A javító-, pót-, felvételi és tantervkülönbözeti vizsgálatokat augusztus hó 30-án reggel 8 órakor tartjuk.

A tanév megnyitása. A Veni Sancte és a tanév ünnepélyes megnyitása szeptember hó 3-án lesz, melyen a beírt összes tanulók tartoznak megjelenni.

Tudnivalók a magántanulók számára.

A polgári iskolában évenként háromszor lehet magánvizsgálatot tenni: augusztus hó végén, karácsony táján és a tanév végén. Augusztusban azonban csak azok a tanulók tehetnek magánvizsgálatot, akik a következő tanév folyamán rendes tanulók akarnak lenni.

Egyidőben egyszerre csak az I—II. osztályról tehető együttes vizsgálat, de akkor sem összevontan, hanem mindegyik osztályról külön-külön. A III—IV. osztályról egyszerre vizsgázni nem lehet. Túlkorú tanulók magánvizsgálatai között félévi, tanuló korban levő tanulók magánvizsgálatai között 1 évi időköznek kell lennie.

Az augusztus végén és karácsony tájára engedélyt nyert tanulók nem okvetlenül a saját községük területén levő polgári iskolában fogják a vizsgálatot letenni, hanem esetenként más és más környékbeli polgári iskolában, amely lakóhelyükhöz közelebb van s ahová a kir. tanfelügyelőség által beosztatnak.

Rendes korban levő tanulók a jövőben csak akkor kaphatnak magánvizsgálati engedélyt, ha állandó lakóhelyükön nincs polgári iskola. A helybeli tanulók a nagyatádi polgári fiúiskolához csak azon esetben kaphatnak magánvizsgálati engedélyt, ha koruknál fogva ugyanezen iskolának rendes tanulói már nem lehetnek. Kivétel csak hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolt hosszabb —3—4 havi — betegség, vagy valamely, a nyilvános iskolába járást gátló ok stb. esetén tehető.

A magánvizsgálatot tevő tanulókra ugyanaz a mérték az irányadó, mint a rendes tanulókra.

Mivel a magyar és német nyelvből rendes tanulókkal elvégzett olvasmányok anyaga a magántanulóktól is megkövetelendő, minden magántanuló az írásbeli vizsgálat megkezdése előtt írásban bemutatni tartozik — úgy a magyar, mint a német nyelvből — az olvasókönyvből olvasott és letárgyalt, illetve a német nyelvkönyvből lefordított olvasmányainak és a könyv nélkül tanult költeményeknek és prózai részleteknek jegyzékét (a IV. osztályban a tantervben előírt kötelező külön olvasmányokat is feltüntetve).

Ez a jegyzék — mely a magánvizsgálati egyéni jegyzőkönyvhöz csatoltatik — mindkét nyelvből külön féliv papi-ron, tintával írva, a magántanuló aláírásával állítandó ki, külön csoportban feltüntetve az olvasott (fordított) olvasmányokat és külön a könyvnélkül megtanult költeményeket és prózai részleteket. — Ilyen jegyzék az igazgatóságnál megtekinthető.

Ha a felsorolás nem kielégítő, a tanuló magánvizsgálatra nem bocsátható.

Az írásbeli vizsgálat 4—5 nappal a szóbeli vizsgálat előtt tüzendő ki két délelőttre, amikor az összes magántanuló egyszerre tesz ki le az írásbeli magánvizsgálatot. Az írásbeli vizsgálat tárgyai: magyar nyelv, német nyelv, szám-tan, valamint a rajz és a kézimunka.

Akinek a magyar nyelvi dolgozata elégtelen, az szóbeli vizsgálatra nem bocsátható. Az a magántanuló pedig, akinek kettőnél több írásbeli dolgozata elégtelen, szóbeli vizsgálat nélkül osztályismétlésre utasítandó.

A magánvizsgálati engedély iránti kérvények 1 pengő 60 filléres okmánybélyeggel ellátva Somogyvármegye kir. tanfelügyelőségéhez címzendők és kizárólag a folyamodó lakása szerint illetékes polgári iskola igazgatóságához nyúj-tandók be. Szegénységi bizonyítvány mellékelése esetén a kérvény bélyegmentes.

A magánvizsgálati engedélyért a kérvényt legalább 6 héttel a vizsgálat előtt — tehát július 15-ig, október 15-ig, vagy május 1-ig — kell az igazgatósághoz benyújtani.

A később beérkező kérvények — orvosi bizonyítvány-nal igazolt betegség esetét kivéve — avagy közvetlenül a kir. tanfelügyelőséghez, vagy a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez benyújtott kérvények tárgyalás nélkül vissza-küldetnek.

A magánvizsgálati kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. a tanuló születési anyakönyvi kivonata, 2. a legutóbbi iskolai bizonyítvány, 3. községi bizonyítvány, amelyben igazolandó az állandó lakóhely, a szülő foglalko-zása, az erkölcsi magaviselet és a tanulmányok megszakítása esetén a megszakítás óta eltelt idő alatti foglalkozás. A kel-lően fel nem szerelt kérvényeket az igazgató az ok megje-lölésével visszautasíthatja.

A magántanulók által fizetendő díjak minden vizsgálatot tevőre, tehát a közszolgálati alkalmazottakra és a velük azo-nos elbírálás alá esőkre nézve is miniszteri rendelettel egy-ségesen állapították meg. E szerint a magántanulók által fizetendő díjak a következők: a) kérvénykezelési díj 1'50 P, b) tandíj 28 P, c) beiratási díj 5'36 P, d) magánvizsgálati díj osztályonként 40 P és e) elnöki díj 6'50 P.

Ezen díjak közül a kérvénykezelési díj és tandíj a ma-

gánvizsgálati kérvény benyújtásakor az illetékes iskola igazgatóságánál nyugta ellenében lefizetendő. Postautalványon való befizetésnél 8 fillér kézbesítési díjat is csatolni kell.

A beiratási, elnöki és vizsgadíjat a magántanuló a vizsgálat előtt azon iskola pénztárába tartozik befizetni, ahol a vizsgálatot tényleg leteszi.

A magánvizsgálat letételére más iskolához beosztott tanuló a magánvizsgálat megkezdése előtt a vizsgálat megtartására kijelölt iskola igazgatójának a kezelési díj és a tandíj tényleges befizetését igazoló eredeti nyugtát bemutatni tartozik.

Tandíjmentesség ezentúl a magántanulónak nem engedélyezhető.

Akik az elemi iskola V. vagy VI. osztályát végezték, csak az I. osztályról kaphatnak magánvizsgálati engedélyt. Aki idősebb, az I-II. osztályról egyidőben tehet vizsgálatot.

Középiskolából átlépő tanulók előbb tantervkülönbözeti vizsgálatot kötelesek tenni. A különözeti vizsgára vonatkozó engedély a magánvizsgálati kérvényben kérelmezendő. A különözeti vizsgálat tárgyaira, anyagára és idejére vonatkozólag az igazgató ad felvilágosítást. A különözeti vizsgálat díja — mint a rendes tanulóknál — 20 pengő.

A tantervkülönbözeti vizsgálatok a jövőben az eddiginél szigorúbban fognak megejtetni. A magyar és a német nyelvből kötelező lett az írásbeli vizsgálat is. Akinek két írásbeli dolgozata elégtelen, az a különözeti vizsgálatnak fél év múlva való megisméltésére utasítandó s ezalatt magánvizsgálatra nem bocsátható.

A magánvizsgálatnak a polgári fiúiskolai új tantervben feltüntetett minden tantárgy, tehát a rajz, a kézimunka, az ének és a torna is anyagát képezi. A 15. életévet betöltött tanuló azonban az énekből és a tornából nem köteles vizsgázni.

A magánvizsgálaton csupán kézimunkából, továbbá a rajznak gyakorlati részéből s a tornából lehet felmentésnek helye tisztí orvosi bizonyítvány alapján, testi hiba okából. A felmentést a kir. tanfelügyelő adja meg s ezt a vizsgálati engedélyért való folyamodással egyidejűleg külön kérvényben kell kérni.

A fiúiskolában a kézimunkából a vizsgálat alól a 18. évet betöltött magántanulókat az iskola igazgatója szóbeli kérésükre felmentheti.

A magánvizsgálaton egy vagy legfeljebb két tárgyból elégtelen osztályzatot kapott tanulók javítóvizsgálatra bocsátatnak.

A javítóvizsgálatra utsított magántanulók csak december havában tehetik le javítóvizsgálatukat, kivéve azokat a rendes korú tanulókat, akik a következő tanévben mint ren-

des tanulók akarják tovább folytatni tanulmányaikat.

Augusztus hó végén kizárólag csak azok a rendes korú tanulók kaphatnak magánvizsgálati engedélyt, akik elfogadható okból június havában magánvizsgálatot nem tehettek és akik mint rendes tanulók folytatják tanulmányaikat. E tanulók a vármegye székhelyén levő állami vagy községi polgári iskolákhoz osztatnak be magánvizsgálatra s ugyanide hivatnak be javítóvizsgálatra azok a rendes korú magántanulók is, akik tanulmányaikat rendes tanulókként folytatják.

A javítóvizsgálatra utasított tanuló a magánvizsgálat napjától számított egy hónapon belül az igazgatósághoz benyújtandó kérvényben javítóvizsgálati engedélyért folyamodhatik. A kérvényhez az iskolai bizonyítvány is csatolandó. A javítóvizsgálat díjmentes.

Ha az illető iskolában, melyben a tanuló magánvizsgálatot tett, a következő határidőben magánvizsgálat nem tartatnék, javítóvizsgálatra ahhoz a közlekedésileg legközelebb eső intézethez osztatandó be, melyben akkor magánvizsgálatot tartanak.

A javítóvizsgálatra utasított tanuló a javítóvizsgálat határidejében csak a javítóvizsgálatát teheti le, de ugyanakkor a következő magasabb osztály tantárgyaiból teendő magánvizsgálatra engedélyt nem kaphat.

Az a magántanuló, aki a javítóvizsgálat iránti kérés benyújtását elmulasztotta, vagy a részére kijelölt javítóvizsgálaton meg nem jelenik, erre való jogát elveszíti és tanulmányait csak úgy folytathatja, ha a teljes vizsgálatot megismétli.

Az osztály ismétlésére utasított 10—15 éves magántanulók egy év, a 15 éven túliak félév múlva tehetnek ismétlődő magánvizsgálatot.

Minden magántanuló tartozik állandó lakóhelyének lelkészétől hozott bizonyítvánnyal azt is igazolni, hogy vallás-oktatásban részesült és vallási kötelességeinek eleget tett. Ez az igazolvány legkésőbb a hittani vizsgálaton az illetékes hitoktatónak felmutatandó.

A magyar, német és számtani írásbeli dolgozatok ezen túl csak az előirt nyomtatványon készíthetők és nyújthatók be. (Kapható Benyák János könyvkereskedésében, Nagyatádon, ivenként 10 fillérért).

A polgári fiúiskolai új tanterv megrendelhető az Egyetemi Nyomdából, Budapest, VIII. Múzeum-körút 6. Gólyavár. Ára 4 pengő.

A magánvizsgálatot illető kérdésekre válaszbélyeg előzetes beküldése esetén az igazgatóság készséggel válaszol.

Tartalomjegyzék.

Oldal

Tanulmányi kirándulásunk	3
Az 1929/30. tanév története	8
Jelentés az önképzőkör 1929/30. tanévi működéséről	12
Jelentés a 155. sz. N.A.P. cserkészcsapat 1929/30. tanévi működéséről	13
Jelentés az ifjúsági sportkör 1929/30. tanévi működéséről	15
Szertárak gyarapodása	16
Tanártestület	17
Tanulók névsora	18
A tanulók statisztikai adatai	20
Tudnivalók a jövő tanévre	23
Tudnivalók a magántanulók számára	24

Az 1930-31. tanévben használandó tankönyvek jegyzéke.

I. osztály.

	Ára
Gyulai-Gyurjács: Magyar nyelvtan I. rész	3.20 P
Gyulai-Gyurjács: Magyar olvasókönyv I. rész	4.50 "
Lux B és Lux G.: Német nyelvkönyv I. rész	3.20 "
Marjalaki Kiss Lajos: Földrajz I. rész	3.10 "
Szenes A.: Mennyiségtan I. rész	6.— "
Szilády-Dús: Növénytan és állattan I. rész	5.60 "
Jaszovszky-Barna: Mezőgazdasági és ipari ismeretek I. rész	2.50 "
Tiboldi: Módszeres énekiskola I. rész	2.60 "
Cholnoky: Polgári iskolai atlasz	3.40 "

II. osztály.

Gyulai-Gyurjács: Magyar nyelvtan II. rész	3.60 P
Gyulai-Gyurjács: Magyar olvasókönyv II. rész	6.— "
Lux B. és Lux G.: Német nyelvkönyv II. rész	3.90 "
Gombos A: Történelmi olvasmányok	5.40 "
Marjalaki Kiss Lajos: Földrajz II. rész	3.— "
Szenes A.: Mennyiségtan II. rész	6.40 "
Szilády-Dús: Növénytan és állattan II. rész	3.50 "
Jaszovszky-Horn: Mezőgazdasági és ipari ismeretek II. rész	2.70 "
Tiboldi: Módszeres énekiskola II. rész	3.30 "
Cholnoky: Polgári iskolai atlasz	3.40 "

III. osztály.

Gyulai-Gyurjács: Stilisztika és verstan	5.50 P
Arany-Lehr: Toldi	4.10 "
Lux B. és Lux G.: Német nyelvkönyv III. rész	4.80 "
Rákossy Zoltán: Magyar nemzet története I. rész	3.80 "
Marjalaki Kiss Lajos: Földrajz III. rész	5.— "
Szenes A.: Mennyiségtan III. rész	6.70 "
Tix Miklós: Fizika	4.50 "
Jaszovszky-Kukuljevic: Mezőgaz. és ipari ismeretek III. rész.	2.70 "
Tiboldi: Módszeres énekiskola III. rész	3.— "
Cholnoky: Polgári iskolai atlasz	3.40 "

IV. osztály.

Gyulai-Gyurjács: Költészettan	5.80 P
Lux B és Lux G.: Német nyelvkönyv IV. rész.	4.30 "
Rákossy Zoltán: A magyar nemzet története II. rész	4.80 "
Marjalaki Kiss Lajos: Földrajz IV. rész	5.— "
Stéger-Tix: Szám- és mértan és könyvvitel IV. rész	5.40 "
Toborffy-Kárpáthy: Ásványtan és vegytan	5.— "
Vitos-Jaszovszky: Egészségtan	3.— "
Kádár-Maróthi: Közgazdasági és jogi ismeretek	2.70 "
Jaszovszky-Kukuljevic: Mezőgazdasági és ipari ismeretek IV. r.	2.70 "
Tiboldi: Módszeres énekiskola IV. rész	3.20 "
Cholnoky: Polgári iskolai atlasz	3.40 "

